

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyně JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph. D. v právní věci

žalobce: **Z. B.**
nar., st. příslušnost, ev.
bytem v ČR

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2017, č. j. OAM-329/ZA-ZA11-K01-2017,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 23. 10. 2017, č. j. OAM-329/ZA-ZA11-K01-2017, **se ruší** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl o tom, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Z uvedeného důvodu současně žalovaný řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Ve včas podané žalobě žalobce nejprve obecně namítal, že žalovaný svým postupem porušil § 2 odst. 4 ve spojení s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Dále porušil § 68 odst. 3 správního řádu, podle něhož je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a dále bylo porušeno ust. § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu, protože nebyly naplněny v nich uvedené podmínky, neboť žalobce od poslední žádosti uvedl nové skutečnosti.
3. Ačkoliv žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že neshledal důvody pro opakované posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu ve vztahu k jím uváděným důvodům (dle žalovaného žalobce neuvedl žádnou novou skutečnost pro opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů odchodu žalobce z vlasti, naopak podle něj uvedl naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti jako v průběhu řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany – obava ze, nedostatek zázemí ve vlasti a snaha o legalizaci pobytu v ČR), podle žalobce měl za novou skutečnost ve smyslu § 11 zákona o azylu žalovaný považovat zhoršení jeho zdravotního stavu, které žalobce označil za jeden z důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný však toto chybně posoudil a zhoršení zdravotního stavu žalobce nepovažoval za takovou novou skutečnost, když podle něj nedošlo k takovému zhoršení zdravotního stavu, že by byl žalobce v souvislosti s tímto ohrožen na svém životě. Poukazoval přitom na lékařskou zprávu ze dne 22. 9. 2017, v níž je uvedeno, že zdravotní stav žalobce je stabilizovaný a za předpokladu dodržování medikace a režimových opatření by měl být udržen i v nejbližších měsících. Žalovaný tedy chybně nepovažoval zdravotní stav žalobce za novou skutečnost, jenž by byla relevantní pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.
4. Podle žalobce nebyly v posuzované věci splněny podmínky pro zastavení řízení a jeho nová žádost o mezinárodní ochranu neměla být posouzena jako nepřijatelná. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu musí být v případě podání nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany nejprve posouzena přípustnost takové opakované žádosti, a to, zda byly uvedeny nebo se objevily nové skutečnosti, které nebyly předmětem zkoumání v předchozím pravomocně ukončeném řízení, a zda tyto skutečnosti svědčí o tom, že by cizinec mohl být pronásledován z důvodů uvedených v § 12 citovaného zákona nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a citovaného zákona. Současně žalobce poukázal na rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, podle něhož za nové skutečnosti nelze považovat

jakékoliv nové skutečnosti, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele.

5. V napadeném rozhodnutí žalovaný tvrdil, že zdravotní stav žalobce je stabilizovaný, protože tento není relevantní z hlediska posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany. S takovým hodnocením žalobce zásadně nesouhlasil. Žalovaný totiž stav žalobce značně bagatelizoval. Použil jako podklad pro vydání rozhodnutí pouze jednu lékařskou zprávu, která však nedostatečným způsobem reflektuje aktuální zdravotní stav žalobce, který má cukrovku a v současnosti podstupuje léčbu bércevého vředu na noze, má po operaci a léčebná terapie vyžaduje pravidelnou léčbu a kontroly na chirurgii minimálně 1x týdně. V důsledku tohoto onemocnění má žalobce výrazné potíže s chůzí, je schopen se pohybovat pouze s pomocí chodítka, nezvládá chůzi po schodech a i z tohoto důvodu se stále nachází v přijímacím středisku, protože žádné z jiných pobytových středisek není uzpůsobeno bezbariérovému pohybu. V důsledku tohoto onemocnění je také žalobce zcela nesoběstačný (vaření, praní aj.). V případě nedostatečného ošetřování hrozí žalobci amputace nohy, kterou lékaři již několikrát doporučovali, avšak díky podstoupeným operacím a dodržování léčby, se lékařům zatím podařilo nohu žalobce zachránit. Ostatně i lékařská zpráva, na kterou žalovaný odkazoval, uvádí, že uspokojivý zdravotní stav žalobce bude zachován pouze za předpokladu dodržení medikace a režimových opatření. I z toho plyne, že v opačném případě nelze vyloučit zhoršení zdravotního stavu. Významným faktorem je i vysoký věk žalobce, kdy se poměrně dobrý zdravotní stav může rychle zhoršit, a to i z toho důvodu, že žalobce trpí cukrovkou. K uvedeným tvrzením žalobce odkázal na lékařské zprávy za posledních 6 měsíců.
6. Výše uvedené skutečnosti mohou být relevantní pro udělení mezinárodní ochrany, a to zejména ve vztahu k udělení humanitárního azylu, případně doplňkové ochrany. V tomto směru žalobce odkázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci „Paposhvili proti Belgii“, v němž uvedený soud dospěl k tomu, že k porušení čl. 3 Evropské úmluvy může dojít i v situaci, kdy je vyhošťována vážně nemocná osoba, u níž závažné důvody zakládají domněnku, že ačkoliv není v bezprostředním ohrožení života, nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímací zemi představuje riziko skutečného nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu, vedoucího k intenzivnímu utrpení nebo k výraznému snížení předpokládané délky života (srov. bod 183 rozsudku).
7. Dle posledně citovaného rozsudku musí být dopad vyhoštění posouzen porovnáním zdravotního stavu cizince před vyhoštěním a toho, jak by se vyvíjel po transferu do přijímacího státu. Současně musí být ověřeno to, zda je zdravotní péče obecně dostupná v přijímajícím státě dostatečná a vhodná k léčbě onemocnění tak, aby vyhošťovaná osoba nebyla vystavena zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy. V potaz musí být bráno také to, zda osoba bude mít v přijímajícím státě reálný přístup k vhodné péči a zdravotnickým zařízením, dále musí být vzaty v potaz náklady spojené s léčbou, sociální a rodinné vazby a rovněž vzdálenost, kterou musí osoba překonat, aby přístup k zdravotní péči získala. V případě pochybností je povinností vyhošťujícího státu opatřit si záruky, které by zabránily případnému zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy.

8. Přestože se citovaný rozsudek týkal vyhoštění, závěry Evropského soudu pro lidská práva (dále též jako „ESLP“) lze vztáhnout i na řízení ve věci mezinárodní ochrany, kdy v případě jejího neudělení je cizinec povinen vycestovat do země původu. V případě žalobce, kterému bylo v minulosti uděleno vyhoštění, se přidává i nemožnost vrátit se na území ČR, případně ostatních členských států EU.
9. Žalobce má za to, že v případě jeho návratu do země původu nelze vyloučit, že mu nebude poskytnuta dostatečná zdravotní péče, resp. že k ní nebude mít zaručen jistý přístup. Dostupné zprávy týkající se fungování zdravotní péče v poukazují na vysokou míru korupce ve zdravotnictví (viz Zpráva amerického ministerstva vnitra – US Department of State: 2016 Country Report On Human Rights Practices – Bosnia and Hercegovina). Dánská studie ze září roku 2016, jenž se věnovala přístupu navrátilých migrantů do ke zdravotní péči, uvedla, že *„ve srovnání s těmi, kteří zemi nikdy neopustili, se navrátilci setkali s většími problémy, protože lékaři od nich očekávali větší úplatky, a také jim chyběli kontakty mezi přáteli a příbuznými, kteří by jim mohli pomoci vyhnout se korupčním praktikám. Korupce ve zdravotnictví tak vytvořila překážku, která omezila přístup navrátilců ke službám zdravotní péče, kterou požadovali. Jednalo se o vážný problém u chronicky nemocných jedinců, kteří obecně potřebují častou zdravotní péči, což nakonec negativně ovlivnilo jejich zdraví“* (viz Return Migrants' Experience of Access to Care in Corrupt Healthcare Systems: The Bosnian Example [online] Int J Environ Res Public Health. Září 2016). Přitom žalobce nebyl ve své zemi více než 20 let, nemá tam žádnou rodinu, přátele, známé a ani jiné sociální vazby. V případě návratu by neměl kde bydlet a v zemi původu již nemá nikoho, kdo by mu mohl v jeho situaci pomoci. Závěry výše uvedené studie jsou ve velké míře relevantní pro případ žalobce.
10. Na problémy navrátilých migrantů s přístupem ke zdravotní péči či sociálním službám upozornilo i závěrečné stanovisko Výboru OSN pro odstranění všech forem rasové diskriminace v 9. a 11. periodické zprávě o z května 2015. Tyto problémy se týkají zejména navrátilců příslušných k národnostním menšinám, což je i případ žalobce, který je chorvatské národnosti.
11. Žalobce má za to, že v případě jeho navrácení do země původu existuje důvodná pochybnost o tom, zda by se mu v jeho situaci dostalo zdravotní péče v takové míře, aby nedošlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, a aby eventuálně nepřišel o nohu. Tato obava je relevantní i z hlediska možného udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b), případně d) zákona o azylu. Žalobce se totiž domnívá, že v případě jeho návratu do byl vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Právě kumulace nedostatku zdravotní a sociální péče v, hrozba propadu do chudoby, vysoký věk žalobce a problematický zdravotní stav zakládají takové okolnosti, které jsou neslučitelné se zákazem špatného zacházení podle čl. 3 Úmluvy.
12. I když v rámci pohovoru žalobce výslovně neupozorňoval na to, že by se obával nedostatečné zdravotní péče v zemi původu, žalovaný si musel být jednoznačně vědom zdravotního stavu žalobce a potřeby pokračovat v probíhající léčbě. Vzhledem

k povinnosti zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a též s ohledem na konkrétní okolnosti případu, byl žalovaný povinen shromáždit dostatečně relevantní a aktuální informace o zemi původu žalobce, jak mu ukládá § 23c písm. p) zákona o azylu. Na tuto povinnost však žalovaný rezignoval a obstaral jen obecné zprávy o politické a bezpečnostní situaci, jenž nemají relevantní vztah ke konkrétním okolnostem případu žalobce. Z uvedeného vyplývá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, čímž porušil § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu. V případě žalobce mělo dojít k novému meritornímu posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, jelikož jsou u něj dány minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany.

13. Shora tvrzené důvody jsou relevantní i z pohledu udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť v případě žalobce jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele, které by udělení této formy mezinárodní ochrany odůvodňovaly. Vzhledem k vysokému věku žalobce, zdravotnímu stavu, délce pobytu na území ČR, míře integrace v české společnosti a neexistenci jakéhokoli zázemí či rodinných nebo sociálních vazeb v zemi původu, je případ žalobce hodný zvláštního zřetele, a to ve smyslu udělení humanitárního azylu.
14. Žalobce nebyl v zemi původu přes 20 let, nikoho tam nemá, a tedy nemá se kam vrátit. Po rozpadu byl vymazán ze seznamu občanů Jeho majetek byl po válce vyvlastněn. Na místě jeho domu nyní stojí trafostanice. V případě návratu by žalobce neměl kde bydlet, když v zemi původu nemá nikoho, kdo by mu v jeho situaci mohl pomoci. Je mu nyní 81 let, trpí cukrovkou a v případě nepokračování v doporučené léčbě mu hrozí amputace nohy.
15. Podle judikatury NSS spočívá „smysl institutu humanitárního azylu v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty v § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Právě v případě žalobce by neposkytnutí ochrany ve formě azylu založilo onu nehumánnost. Byl by totiž nucen vycestovat do země, ve které nežil více než 20 let a kde reálně už nemá žádné zázemí, rodinu ani majetek. Byl by nucen žít na ulici, ve zcela nedůstojných a nehumánních podmínkách a bez potřebné zdravotní péče.
16. Vzhledem ke splnění zákonných podmínek přiznal Krajský soud v Brně žalobě odkladný účinek, a to usnesením ze dne 7. 12. 2017, č. j. 34 Az 8/2017-29.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

17. Ve vyjádření k žalobě žalovaný popřel oprávněnost žaloby, která neprokázala nezákonnost výroku napadeného rozhodnutí žalovaného. V tomto směru odkázal na písemnosti založené ve správním spise a na samotné napadené rozhodnutí. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem o azylu a správním řádem.

18. K posouzení důvodů, které žalobce uvedl v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný uvedl, že žalobce znovu namítal naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti a rovněž neochoty vrátit se do, jak je uváděl v průběhu správního řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Šlo o obavu ze Srbů, nedostatek zázemí ve své vlasti a snahu o legalizaci pobytu v ČR. Žalobce v případě první žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebyl úspěšný ve správním řízení a ani v následném soudním přezkumu.
19. Ohledně údajné nové skutečnosti, a sice zhoršeného zdravotního stavu žalobce, na základě kterého požadoval opětovné meritorní posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, musel žalovaný konstatovat, na základě jím shromážděných podkladů, že nedošlo k takovému zhoršení zdravotního stavu žalobce, že by v této souvislosti byl bezprostředně ohrožen na svém životě.
20. Podle lékařské zprávy Zdravotnického zařízení MV, Oblastního ZZ Brno, Kounicova 24, 602 00 Brno, ze dne 22. 9. 2017, se zdravotní stav žalobce jeví jako stabilizovaný a z hlediska interních chorob jako uspokojivě kompenzovaný a stabilizovaný, přičemž jeho zdravotní stav by se mělo dařit udržet i v nejbližších měsících za předpokladu dodržování užívání medikace a režimových opatření.
21. S ohledem na shora uvedené (citovanou lékařskou zprávu) se podle žalovaného žalobce aktuálně nenachází v takovém zdravotním stavu, který by odůvodňoval opětovné posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž se nejedná vzhledem k pokročilému věku žalobce o zdravotní potíže výjimečné. Tyto potíže vzal žalovaný rovněž v úvahu v předešlém rozhodnutí. V předchozím rozhodnutí žalovaný podrobně posuzoval postavení žalobce v případě jeho návratu do vlasti, a to právě s ohledem na jeho vyšší věk, přičemž obstaral celou řadu objektivních informací, na kterých své neudělení mezinárodní ochrany založil, včetně dostupnosti sociální a zdravotní péče v
22. Z podkladů shromážděných v rámci nyní posuzovaného správního řízení nelze dovodit jakoukoliv zásadní změnu ve zdravotním stavu žalobce a v této souvislosti ani v zemi jeho původu, na základě které by bylo třeba přistoupit k opětovnému meritornímu rozhodování o mezinárodní ochraně.
23. Žalovaný tedy neshledal důvody pro opakované posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k důvodům uváděným v opakované žádosti, protože žalobce neuvedl žádnou novou skutečnost, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů žalobce a jeho obav z návratu do vlasti. Žalovaný tedy zjistil úplný skutečný stav věci, zabýval se řádně a dostatečně podrobně všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil a opatřil si úplné podklady pro vydání rozhodnutí. Z výše uvedeného nevyplývá jakákoliv nezákonnost napadeného rozhodnutí, žalovaný se nedopustil žádného procesního pochybení, pročez má za to, že žalobce nebyl zkrácen na svých právech.

24. S ohledem na výše uvedené žalovaný soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

25. Ve své replice, doručené soudu dne 13. 2. 2018, žalobce reagoval na vyjádření žalovaného k žalobě s tím, že zásadně nesouhlasil se zjednodušujícím hodnocením jeho zdravotního stavu, které žalovaný opírá pouze o jednu lékařskou zprávu. Jak vyplývá z dalších lékařských zpráv, které žalobce doložil k podané žalobě, jeho aktuální zdravotní stav nelze označit za stabilizovaný, nýbrž tento naopak vyžaduje pravidelné lékařské ošetření, neboť v opačném případě žalobci hrozí nezvratné zhoršení zdravotního stavu v podobě rizika amputace dolní končetiny. Uvedenému odpovídají i závěry zdejšího soudu v usnesení o přiznání odkladného účinku žalobě, jež konstatoval, že „*zbavením možnosti pobývat v ČR (...) by žalobce nemohl pokračovat v nastolené prozatím účinné léčbě svého vážného onemocnění, a byl by vystaven nejen zhoršení zdravotního stavu v důsledku prodlení z pokračování v léčbě, ale i možnému riziku amputace končetiny. Lze obecně předpokládat, že začlenění žalobce jako do společnosti v po dlouhé době nepřítomnosti v zemi, nemůže být rychlé a bez komplikací. Takové obtíže včetně samotného transferu do země původu mohou bez pochyb přivodit zhoršení zdravotního stavu žalobce, jež aktuálně potřebuje nepřetržitou kontrolu a léčení.*“
26. Řádné nezhodnocení zdravotního stavu žalobce vypovídá o tom, že žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Ačkoliv nejspíš lze přisvědčit žalovanému v tom, že nedošlo k takovému zhoršení zdravotního stavu žalobce, že by byl bezprostředně ohrožen na svém životě, neznamená to, že nejsou dány důvody pro opětovné meritorní posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.
27. Z judikatury ESLP vyplývá, že porušení čl. 3 Evropské úmluvy při navrácení těžce nemocné osoby může nastat i v jiných situacích, než je bezprostřední riziko úmrtí dotčené osoby (N. proti Spojenému království č. 26565/05, rozsudek Velkého senátu ze dne 27. 5. 2008). Dále žalobce znovu odkázal na závěry rozsudku ESLP ve věci „Paposhvili proti Belgii“ (viz žalobní body).
28. Žalobcovy zdravotní problémy jsou relevantní minimálně k posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany, případně humanitárního azylu. Současně jde o důvody, které žalobce uváděl teprve v opakované (druhé) žádosti o mezinárodní ochranu. Nelze proto tvrdit, že by žalobce uváděl naprosto stejné důvody, jaké uváděl v průběhu správního řízení o jeho první žádosti. Žalovaný proto pochybil, pokud rozhodl o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti. Žalobce nadále trvá na tom, že je zde dán důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

29. Zdejší soud přezkoumal za podmínek uvedených v § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bez nařízení jednání

(účastníci řízení souhlasili s takovým postupem), v rozsahu uplatněných žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení předcházející jeho vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná.**

30. Krajský soud ověřil ze správního spisu skutková zjištění provedená v této věci žalovaným. Zjistil, že žalobce podal dne 3. 5. 2017 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. V této souvislosti poskytl žalovanému dne 9. 5. 2017 údaje k podané žádosti o mezinárodní ochranu a téhož dne s ním byl proveden pohovor. Sdělil, že se narodil na území bývalé, v obci, je chorvatské národnosti, bez vyznání, bez politického přesvědčení, svobodný a dorozumí se česky, slovensky a srbsky. Nemá žádné děti a ve vlasti žil naposledy na adrese ul., kde byl veden do roku 2001. Uvedený dům již neexistuje, během válek byl zbourán. Žalobce přicestoval do ČR asi v roce 2006 nebo 2007 autobusem do Brna. Dříve pobýval také v Rakousku, Maďarsku, na Slovensku a v Německu. Nebyla mu udělena víza ani povolení k pobytu, cestoval pouze s jugoslávským pasem. O udělení mezinárodní ochrany poprvé žádal v ČR v roce 2014.
31. Pohovor se žalobcem byl proveden dne 9. 5. 2017 bez přítomnosti tlumočníka. Během pohovoru žalobce mj. uvedl, že byl z ČR správně vyhoštěn, avšak nevystoupal, protože neměl peníze na vyřízení dokladů a na cestu, současně ale ani neví, kam by šel. V zemi původu nemá žádné příbuzné a majetek žalobce zabrala Srbská republika. Musel by tam odjet, aby vše zjistil. Naposledy svoji vlast navštívil v roce 1998. Žalobce měl 3 sestry, avšak od konce války o nich nic neví a ani neví, zda ještě žijí. V ČR měl naposledy legalizován pobyt asi před 10 lety, když měl živnostenský list. Svůj zdravotní stav označil za špatný, neboť trpí problémy s dolní končetinou. Nemoc však neuměl správně pojmenovat, pouze uvedl, že bude operován. K důvodům podané žádosti uvedl, že žádá o humanitární ochranu, aby se mohl vyléčit, a pak by mohl odjet do bývalé, V následujícím pohovoru k žádosti žalobce ještě uvedl, že důvodem k odmítnutí návratu je také to, že se nemá kam vrátit, neboť v zemi původu nikoho nemá a nemá kde bydlet. Jeho majetek zabrala Srbská republika, dům byl zbourán a na jedné jeho louce vystavěli trafostanici. K bližším dotazům na zdravotní potíže žalobce uvedl, že nerad mluví o nemoci, a vedle problémů s dolní končetinou zmínil ještě diabetes. V dalším správní orgán odkázal na lékaře, aby upřesnili zdravotní problémy žalobce, a na nahlédnutí do zdravotní dokumentace žalobce. Změnu od první žádosti o mezinárodní ochranu specifikoval tak, že je více nemocný a starší. Pokud by se vyléčil, mohl by se vrátit do země původu, ale mohl by žít i v ČR, kde už je dohromady asi 12 let. V zemi původu žalobce pracoval pouze 1,5 roku, protože má za to, že by neměl nárok na důchod. Kromě toho, že by v zemi původu neměl kde bydlet a z čeho žít, nemohl by se tam především léčit se svými zdravotními problémy. Pokud by země původu byla bez korupce, stát by nebyl rozdělený a vrátil by každému to, co mu patří, mohl by žalobce vrácený majetek prodat a nemusel by již nic dělat. Žalobce neměl v zemi původu v minulosti žádné problémy se státními orgány.
32. Krajský soud ze správního spisu dále zjistil, že žalovaný požádal dne 20. 9. 2017 Zdravotnické zařízení MV, Oblastní ZZ Brno, o poskytnutí informací o zdravotním stavu žalobce (diagnóza, způsob léčby, medikace, další vývoj onemocnění). Dne 22. 9. 2017 se toto zdravotnické zařízení písemně vyjádřilo ke zdravotnímu stavu žalobce tak, že lékařka

MUDr. L. Z. fyzicky sice nevyšetřovala žalobce, avšak vycházela ze záznamů uvedených ve zdravotnické dokumentaci. Dle dokumentace jde o polymorbidního pacienta, jenž byl jako casus socialis (sociální případ) nalezen v květnu 2017. V době nalezení byl bez terapie. Aktuální diagnóza u žalobce včetně medikace: diabetes melitus II. typu s oběhovými komplikacemi, na dietě, Chronická ischemická choroba dolních končetin, ischemický defekt paty PDK o průměru 6 cm, Esenciální hypertenze, žilní městky DKK, Coxarthróza, patní ostruhy. Aktuální medikace: Godasal a Trombex. Žalobce podstupuje kontroly a převazy v ambulanci chronických ran v Úrazové nemocnici Brno dle potřeby a v ambulanci Zdravotnického zařízení MV denní převazy ischemického defektu paty PDK. Zdravotní stav žalobce se v současné době jeví jako stabilizovaný, z hlediska interních chorob jako uspokojivě kompenzovaný. Jelikož byl schopen transportu do ČR, je schopen i transportu do země původu, protože během transportu a příchodu do ČR nedošlo k náhlému zhoršení zdravotního stavu. V průběhu let však bude u žalobce docházet k postupnému zhoršování zdravotního stavu, jak je očekáváno u polymorbidního pacienta, zejména půjde o progresi periferních oběhových diabetických změn. Nicméně při dodržování užívání medikace a režimových opatření by se mělo dařit udržet zdravotní stav žalobce v nejbližších měsících stabilizovaný.

33. Ze správního spisu dále vyplynulo, že dne 6. 10. 2017 byla žalobci dána možnost podle § 36 odst. 3 správního řádu seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k těmto podkladům, popř. vyjádřit námítky proti zdrojům informací a navrhnout další podklady pro rozhodnutí. Z uvedeného protokolu vyplývá, že žalobce ničeho nenamítal, ani nenavrhoval, avšak doplnil, že byl 4x operovaný, z důvodu nemoci je stále zavřený ve středisku a léčí se. Také k dalším dotazům žalobce uvedl, že teď navíc onemocněl, nemá doklady, nemůže odjet do Bosny, nemá tam nic, po válce je vše zbourané, 47 % zabrali Srbové, sebrali mu jeho kousek země a nemá se kam vrátit. K dotazu na nějaké nové skutečnosti či informace žalobce poukázal právě na to, že má zdravotní potíže.
34. Vzhledem k tomu, že žalobce podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, bylo třeba řídit se ust. § 11a odst. 1 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení, a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.
35. Podle § 11a odst. 2 zákona o azylu platí, že není-li opakovaná žádost nepřípustná, ministerstvo rozhodne o udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany, pokud není odůvodněn jiný postup.
36. Podle § 11a odst. 4 zákona o azylu může ministerstvo z důvodu hodného zřetele posoudit podanou opakovanou žádost jako přípustnou.

37. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu platí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1 zákona o azylu.
38. Uvedený případ dopadá na situace, kdy cizinec podá první opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany [definice v § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu] a v této žádosti neuvede žádné nové skutečnosti nebo žádné nové skutečnosti nejsou známy z úřední činnosti ministerstva a ani z jiných zjištění (např. podstatné zhoršení situace v zemi původu). Ministerstvo pak shledá takovou opakovanou žádost za nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) a řízení zastaví podle § 25 písm. i) zákona o azylu. V opačném případě, tj. při existenci nových závažných okolností, ministerstvo žádost meritorně posoudí a rozhodne o udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany.
39. Vzhledem k dikci shora citovaných ustanovení soud provedl následující zjištění. Žalobce podal na území ČR první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 18. 8. 2014. Ministerstvo vnitra rozhodlo dne 29. 10. 2014 o neudělení mezinárodní ochrany žalobci (právní moc dne 7. 11. 2014). Žalobce uplatnil u Krajského soudu v Praze správní žalobu proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, kterou uvedený soud zamítl rozsudkem ze dne 13. 9. 2016, č. j. 49 Az 20/2014-47 (právní moc dne 17. 10. 2016). Proti rozsudku soudu podal žalobce kasační stížnost, kterou NSS odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 19. 1. 2017, č. j. 1 Azs 293/2016-38 (právní moc dne 14. 2. 2017). K této první žádosti o udělení mezinárodní ochrany krajský soud ověřil, že žalobce označil za důvod jejího podání to, že se do vlasti nemůže vrátit, protože je chorvatské národnosti, část zabrali, dům žalobce byl zbourán a jelikož v Bosně nikoho nemá, nemá se kam vrátit. Problematickým pro něj bylo i vystavení cestovního dokladu, neboť by pro něj musel jet do vlasti. Svůj zdravotní stav tehdy označil za normální, odpovídající jeho věku. V rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany tehdy správní orgán konstatoval, že žalobce ve vlasti neměl nikdy potíže se státními orgány, občané nejsou ohrožováni na životě z důvodu své etnické, náboženské či politické příslušnosti a státní orgány usilují o dodržování lidských práv, včetně toho, že v zemi je možné využít státní ochranu. Dále bylo uvedeno, že žalobce i přes svůj vyšší věk, byl do doby podání žádosti o mezinárodní ochranu schopen se živit, několik let cestoval po území Rakouska a ČR. V souvislosti s porušením právních předpisů ČR byl v roce 2012 vyhoštěn. Také bylo poukázáno na možnost žalobce získat ve své vlasti po návratu sociální zabezpečení (starobní či invalidní důchod), a na to, že v zemi původu je dostupná základní zdravotní péče a léky. První žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla vyhodnocena jako účelová, s cílem legalizovat si další pobyt na území ČR, přičemž správní orgán dle svých slov podložil svoji argumentaci dostupnými informacemi o situaci v zemi původu žalobce (o obecné bezpečnostní situaci v).
40. Z napadeného rozhodnutí žalovaného vyplývá, že v případě nyní posuzované opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 3. 5. 2017, dospěl žalovaný k závěru, že žalobce uvádí naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti a stejné důvody neochoty se do vrátit, jak to uváděl v průběhu správního řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany (ze dne 18. 8. 2014), tj. obavy ze, nedostatek zázemí ve vlasti a

snaha o legalizaci pobytu v ČR. S uvedeným závěrem žalovaného v této věci se však krajský soud neztotožnil.

41. Vzhledem ke shora citované právní úpravě je pro opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany podstatné, zda v ní cizinec uvedl nové skutečnosti nebo zjištění nebo se tyto jinak objevily, přičemž nebyly předmětem zkoumání v předchozím pravomocně ukončeném řízení a současně svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven v zemi původu pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo by mu hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Jen za těchto okolností posoudí ministerstvo opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za přípustnou a bude se dále zabývat uváděnými důvody z hlediska udělení či neudělení mezinárodní ochrany cizinci. Neuvede-li však žadatel v opakované žádosti žádné nové skutečnosti nebo nevyjdou-li najevo žádná nová zjištění např. z úřední činnosti ministerstva (např. podstatné zhoršení situace v zemi původu), jedná se o žádost nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) a řízení je třeba o takové opakované žádosti zastavit rozhodnutím podle § 25 písm. i) zákona o azylu. K posledně uvedené situaci však v případě žalobce nedošlo.
42. Žalobce zcela jasně v Poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, a také v pohovoru zaznamenaném v protokolu (oba dokumenty ze dne 9. 5. 2017) uvedl, že u něj došlo ke zhoršení zdravotního stavu, který je špatný, přičemž podstoupil několik operací, avšak neuměl přesně pojmenovat druhy nemocí, které ho tížily (byl bez přítomnosti tlumočnicka). Proto zmínil potíže s dolní končetinou a zvýšenou hladinu cukru v krvi s tím, že pro bližší popis zdravotních důvodů (strana 2 protokolu o pohovoru ze dne 9. 5. 2017, otázka 7. shora) odkázal úředníky na upřesnění od lékařů. Souhlasil též s náhledem do své zdravotní dokumentace. K dotazu na změnu od podané první žádosti o mezinárodní ochranu žalobce stručně uvedl, že je více nemocný a starší. V této souvislosti již v Poskytnutých údajích k žádosti uvedl, že žádá o humanitární ochranu, aby se mohl vyléčit, a pak by odešel do vlasti. V pohovoru k tomu žalobce ještě uvedl, že se s aktuálními zdravotními problémy nemůže léčit ve vlasti, nemá tam kde bydlet a žít. Žalobce také poukázal na to, že nerad mluví o nemoci, nechť tedy správní orgán ověří jeho zdravotní důvody u lékařů v lékařských zprávách. Z pohovoru se žalobcem je také zřetelné, že těžce snáší svoji nepohyblivost (uvedl, že „je stále zavřený“), neboť z jeho pobytové historie je zřejmé, že často cestoval. I z tohoto pohledu lze dovodit, že u žalobce jde o vážné zdravotní problémy.
43. Z výše provedené citace sdělení žalobce v nyní přezkoumávaném správním řízení lze dovodit, že oproti první podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl nyní žalobce v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany nové skutečnosti, které spočívají v jeho významně zhoršeném zdravotním stavu. V první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 18. 8. 2014 žalobce ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je normální, odpovídající jeho věku. Zdravotní důvody nebyly důvodem podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany a zdravotní stav žalobce nebyl tehdy nijak blíže posuzován. Naproti tomu při posuzování opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany (druhé v pořadí) jsou zdravotní potíže žalobce a jeho celkový významně zhoršený zdravotní stav stěžejním důvodem této opakované podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR.

Je také pravdou, že vedle toho byly opakovány i důvody uplatněné již v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tedy obavy ze Srbů, nedostatek zázemí v zemi původu a snaha o legalizaci pobytu v ČR. Žalovanému nelze v posuzované věci přisvědčit v tom, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, které jsou v případě opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany nezbytné, aby ji bylo možno posoudit jako přípustnou. Žalovaný zcela nepodloženě zlehčil aktuální zdravotní potíže žalobce, coby žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a uvedl k nim, že je nepovažuje za novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, jenž by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Toto nesprávné hodnocení problematického zdravotního stavu žalobce svědčí o tom, že žalovaný nezjistil skutečný stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, jenž je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Ačkoliv nejspíše lze žalovanému přisvědčit v tom, že u žalobce nedošlo k takovému zhoršení zdravotního stavu, že by byl bezprostředně ohrožen na svém životě, neznamená to, že jeho zdravotní stav je dobrý, a že zde nejsou dány důvody pro opětovné meritorní posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

44. Žalovaný nevyhodnotil zhoršení zdravotního stavu u žalobce za novou skutečnost proto, že žalobce nebyl v této souvislosti ohrožen na svém životě, přitom žalovaný poukazoval jen na lékařskou zprávu ze dne 22. 9. 2017. Jiné podklady ohledně závažnosti onemocnění žalobce, dosavadním průběhu léčby, omezení žalobce a prognóze dalšího vývoje nemoci, včetně zjištění reálné dostupnosti vhodné péče a léčby v zemi původu, žalovaný neobstaral. Taková nezbytná zjištění ze správního spisu nevyplývají a jediný náhled z hlediska lékařského poskytuje zpráva Zdravotnického zařízení MV, Oblastní ZZ Brno ze dne 22. 9. 2017, jenž poskytuje pouze souhrnný výčet nemocí, kterými žalobce trpí, avšak bez detailního náhledu na průběh nemocí a způsoby léčby. Jen okrajově je ve zprávě zmíněno, že žalobce podstupuje kontroly a převazy v ambulanci chronických ran v Úrazové nemocnici v Brně a dále v ambulanci Zdravotnického zařízení MV denní převazy ischemického defektu paty PDK. Bez dalšího je ve zprávě uvedeno, že žalobcův zdravotní stav lze považovat za stabilizovaný, proč je schopen transportu do země původu, aniž by během transportu došlo ke zhoršení zdravotního stavu. V žádném ohledu však z výše uvedeného nelze vyčíst závažnost onemocnění žalobce. I přesto závěrem praktická lékařka, která tuto zprávu vypracovala, uvedla, že v průběhu let bude docházet k postupnému zhoršování zdravotního stavu žalobce, jenž trpí řadou onemocnění, zejména k progresi periferních oběhových diabetických změn. V nejbližších měsících by se ale podle ní mělo podařit udržet zdravotní stav žalobce při dodržování užívání medikace a režimových opatření jako stabilizovaný.
45. Ze série lékařských zpráv, které žalobce k podané žalobě připojil, a z nichž více než polovina předchází datem napadenému rozhodnutí, vyplývá daleko větší závažnost a naléhavost zdravotního stavu žalobce, než jak je popsán ve zprávě Zdravotnického zařízení MV, Oblastní ZZ Brno, ze dne 22. 9. 2017. Žalobce byl nejprve se svými zdravotními problémy přivezen pracovníky rychlé záchranné služby do nemocnice v Praze na Bulovce (lékařské zprávy ze dne 10. 4., 11. 4. a 12. 4. 2017). Z důvodu gangrény na PDK byl hospitalizován v období 16. 5. – 31. 5. 2017 v nemocnici Ivančice. Dle doložených

lékařských zpráv ze dne 4. 5., 9. 5., 12. 5., 2. 6., 13. 6., 16. 6., 19. 6. a 21. 6. 2017 byl žalobce ošetřován na chirurgii nemocnice v Ivančicích. Jelikož se zdravotní stav žalobce nezlepšoval, spíše naopak, byl za účelem provedení angiografie PDK (operační zákrok) hospitalizován v nemocnici u svaté Anny v období od 7. 6. do 12. 6. 2017. Dne 7. 7. 2017 bylo ve Vojenské nemocnici Brno provedeno sonografické vyšetření tepen žalobce. Všechna dosavadní vyšetření, včetně následného vyšetření dne 27. 7. 2017 na Klinice plastické a estetické chirurgie Nemocnice u svaté Anny, potvrdila závažnost zdravotního stavu žalobce, otok PDK, špatné prokrvení, nevhodnost cév k operaci, nevhodnost lalokové plastiky a současně zvážení možnosti amputace nohy v bérci. Závažnost zdravotního stavu žalobce potvrzují i další lékařské zprávy z Úrazové nemocnice v Brně, tam žalobce pravidelně docházel ke kontrole a převazu (jednalo se o lékařské zprávy ze dne 27. 6., 13. 7., 20. 7., 15. 8., 24. 8., 13. 9., 20. 9., 3. 10. a 24. 10. 2017). Vzhledem ke kombinaci nemocí a nezlepšování se zdravotního stavu žalobce vyplývá podle soudu z většiny těchto lékařských zpráv ohrožení žalobce amputací dolní končetiny. Na výzvu soudu, za účelem doložení aktuálního zdravotního stavu k návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě, žalobce předložil lékařskou zprávu Úrazové nemocnice v Brně (ambulace chirurgie a traumatologie) ze dne 28. 11. 2017. Také z posledně uvedené zprávy vyplývá doporučení lékaře, že vzhledem ke špatnému prokrvení a hojení PDK, je třeba zvážit amputaci končetiny. Z lékařské zprávy rovněž vyplývá nutnost pravidelné péče a převazů (minimálně 2x týdně cestou domácí péče, s kontrolou v ambulanci Úrazové nemocnice 1x týdně, event. 1x za 2 týdny) dle stavu rány a postupu hojení. Zhojení léze lze očekávat po dobu měsíců (půl roku). U žalobce však nejde pouze o zhojení rány na PDK, nýbrž o kombinaci několika vážných onemocnění, včetně aterosklerózy, diabetu a Coxartrózy. To žalobci způsobuje vážné pohybové obtíže a musí užívat pravidelně léky.

46. I přes výše citované lékařské zprávy, které dokladují vážnost zdravotního stavu žalobce, a které žalovaný nevzal v potaz pro odůvodnění napadeného rozhodnutí (zjevně je neměl k dispozici), soud poukazuje na to, že žalovaný zcela rezignoval na svou povinnost zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, pročež neshromáždil dostatečně relevantní a aktuální informace o zdravotním stavu žalobce a rovněž o zemi jeho původu, jak to vyplývá z § 23c zákona o azylu. Na tuto svoji povinnost žalovaný rezignoval a místo toho obstaral jen obecné zprávy o politické a bezpečnostní situaci v zemi původu, které nemají relevantní vztah ke konkrétním okolnostem případu žalobce. Podklady, které měly být typově v uvedené věci zajištěny, měly odpovídat obsahově důvodům podané opakované žádosti, jenž byly žalobcem uváděny nejen v poskytnutých údajích k podané žádosti, ale také při pohovoru se žalobcem.
47. Oproti první žádosti o mezinárodní ochranu bylo v nyní posuzované opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobcem tvrzeno především zhoršení zdravotního stavu. Rovněž ze zprávy ze dne 22. 9. 2017 (Zdravotnické zařízení MV) vyplývá řada onemocnění, kterými žalobce trpí. Nebylo tedy na místě odmítnout opakovanou žádost žalobce jako nepřijatelnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť v případě žalobce se objevily nové skutečnosti (a žalobce je uváděl), které nebyly předmětem

zkoumání v předchozím ukončeném řízení (bez zavinění cizince), přičemž tyto skutečnosti svědčí o tom, že žalobci může hrozit v zemi původu vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tyto nové skutečnosti měly být předmětem zkoumání správního orgánu, a teprve na základě toho mělo být rozhodnuto o udělení či neudělení mezinárodní ochrany žalobci s řádným odůvodněním závěrů. Naproti tomu však žalovaný zvolil postup, pro nějž si nezajistil dostatečné podklady.

48. Nelze se ztotožnit ani s provedeným hodnocením zdravotního stavu žalobce, jak to učinil žalovaný, který jej podle názoru krajského soudu značně bagatelizoval. Jediná lékařská zpráva, kterou žalovaný použil jako podklad pro své rozhodnutí, nedostatečným způsobem reflektovala aktuální zdravotní stav žalobce, jenž trpí cukrovkou, podstupuje dlouhodobou léčbu bércevého vředu na dolní končetině, má stav po operaci a nastolená terapie vyžaduje pravidelnou léčbu, kontroly a převazy na chirurgii (zhruba 1x týdně). Nejen v důsledku tohoto onemocnění má žalobce vážné potíže s chůzí (trpí též Coxartrózou), je údajně schopen pohybovat se pouze pomocí chodítka. Vzhledem k tomu, že nezvládá chůzi po schodech a téměř se nepohybuje, stále setrvává v přijímacím středisku, protože jiné typy pobytových středisek nejsou uzpůsobeny pro bezbariérový pohyb. V důsledku kombinace všech onemocnění je žalobce nesoběstačný. Nadále mu reálně hrozí amputace dolní končetiny, kterou mu lékaři opakovaně doporučovali, avšak na základě dosud podstoupených operací a dodržování léčby se lékařům prozatím podařilo dolní končetinu žalobce zachránit. Ostatně i lékařská zpráva ze dne 22. 9. 2017, na kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazoval, potvrzuje uspokojivý zdravotní stav pouze za předpokladu dodržení medikace a režimových opatření. V opačném případě tedy může dojít ke zhoršení zdravotního stavu. Kombinace vysokého věku žalobce (aktuálně 81 let) s větším počtem vážných onemocnění odůvodňuje závěr, že se poměrně rychle může relativně dobrý zdravotní stav změnit, zvláště s ohledem na jeho onemocnění cukrovkou. To může reálně hrozit i v případě návratu do země původu, popř. v důsledku samotného transportu do země původu.
49. Žalobce ve své žalobě odkazoval na řadu rozhodnutí ESLP, které se převážně týkaly vyhoštění cizince, avšak podle krajského soudu lze některé z úvah vzít v potaz i v nyní posuzované věci, zjm. úvahy týkající se vážně nemocných osob. Například v situaci vážně nemocné osoby, která není v bezprostředním ohrožení života, může nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímající zemi představovat riziko skutečného nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu, což může vést k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života (žalobce v této souvislosti připomněl rozsudek ESLP ve věci „Paposhvili proti Belgii“).
50. Ve shodě s názory ESLP zdejší soud uvádí, že by správní orgány měly v zemi původu ověřit, zda je tam zdravotní péče nejen obecně dostupná, dostatečná a vhodná k léčbě onemocnění, ale také by měly zkoumat, zda bude mít žalobce v zemi původu reálný přístup k vhodné péči a zdravotnickým zařízením, včetně možnosti uhradit náklady spojené s léčbou a překonat vzdálenost za účelem přístupu k péči. Aby žalobce nebyl vystaven zacházení, které je v rozporu s čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, bylo také třeba v zemi původu ověřit reálný přístup žalobce k vhodné zdravotní péči.

Právě v případě žalobce nelze zcela vyloučit, že mu po návratu do země původu nebude poskytnuta dostatečná zdravotní péče, resp. nebude mít k ní zaručen jistý přístup. Žalobce ve své žalobě odkazoval na Zprávu amerického ministerstva vnitra z roku 2016, a také na dánskou studii ze září roku 2016, v nichž je potvrzována vysoká míra korupce ve zdravotnictví v, která omezuje přístup navrátilců do země ke službám zdravotní péče. Žalovaný ve správním řízení skutečně neprovéřoval reálný přístup žalobce k vhodné zdravotní péči v zemi původu. Pokud by se obsah informačních zpráv, na které žalobce poukazoval, ukázal jako aktuální a pravdivý, představovala by situace ve zdravotnictví v zemi původu pro žalobce vážný překážku, neboť tento v zemi původu nebyl více než 20 let, nemá tam žádnou rodinu, přátele a ani jiné sociální vazby. V takovém korupčním prostředí, jak naznačovaly výše citované zprávy, by měl žalobce o to větší problémy z důvodu své chorvatské národnosti.

51. Po rozpadu Jugoslávie byl žalobce vymazán ze seznamu občanů, jeho majetek byl po válce vyvlastněn. V případě návratu by neměl kde bydlet. Z výše uvedeného vyplývá, že povinnost vycestování žalobce s sebou nese riziko zhoršení jeho zdravotního stavu, neboť zřejmě nebude pokračovat v současné léčbě, a to mu v souvislosti s nastolením zcela nehumánních podmínek života na ulici může přinést fatální důsledky. Pokud žalobce nebude pokračovat v dosavadní spíše účinné léčbě svých vážných onemocnění, bude vystaven nejen zhoršení zdravotního stavu v důsledku prodlení s pokračováním v léčbě, ale i riziku amputace dolní končetiny. V současné době výrazně omezený pohyb žalobce pak již nebude možný vůbec. Lze obecně předpokládat, že začlenění žalobce coby do společnosti v po dlouhé době nepřítomnosti, nemůže být rychlé a bez komplikací. Takové obtíže včetně samotného transferu do země původu mohou bez pochyb přivodit zhoršení zdravotního stavu žalobce, jenž aktuálně potřebuje nepřetržitou kontrolu a léčení. V této souvislosti je třeba připomenout, že z judikatury ESLP vyplývá možné porušení čl. 3 Evropské úmluvy také samotným navrácením nemocné osoby, přičemž nemusí jít jen o případ bezprostředního rizika úmrtí takové osoby (viz rozhodnutí ESLP ve věci „Paposhvili proti Belgii“). Právě kumulace nedostatku zdravotní a sociální péče v zemi původu, vysoký věk žalobce, špatný zdravotní stav a hrozba propadu do chudoby musí být neslučitelné se zákazem špatného zacházení ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy.
52. Podle krajského soudu byly v posuzované věci splněny podmínky pro meritorní přezkoumání opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, protože jako důvody této žádosti žalobce uváděl nové rozhodné skutečnosti (zhoršený zdravotní stav). Nebyl zde tak prostor pro vyhodnocení žádosti jako nepřípustné ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V uvedeném směru však žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav (viz výklad výše). Krajský soud má současně za to, že především okolnosti zdravotních problémů žalobce jsou relevantní ve vztahu k posouzení podmínek doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, případně humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Právě důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 14 zákona o azylu mohou spočívat ve špatném zdravotním stavu žalobce, jeho vysokém věku, délce jeho pobytu na území ČR, míře integrace v české společnosti a v neexistenci zázemí či jakýchkoliv rodinných a sociálních vazeb žalobce v zemi původu. Mezi důvody „hodné zvláštního zřetele“, kdy je azyl z humanitárních důvodů udělován,

patří právě případy těžké nemoci či zvláště těžkého postižení, kdy návrat konkrétní osoby do země jejího původu by pro ni představoval závažné, život ohrožující problémy. V této souvislosti je třeba poukázat také na to, že zhoršený zdravotní stav a zdravotní problémy byly žalobcem uplatněny teprve v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany (tj. v jeho druhé žádosti poprvé). Nelze tak přisvědčit žalovanému v tom, že žalobce nyní v opakované žádosti uváděl naprosto stejné důvody, jako je uváděl v průběhu správního řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

53. Závěrem lze také připomenout recentní judikaturu správních soudů, podle níž spočívá smysl institutu humanitárního azylu právě v tom, aby rozhodující správní orgán mohl poskytnout azyl i v situacích, na které sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných v § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout.

VI. Závěr a náklady řízení

54. Z výše uvedených důvodů soud shledal napadené rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.]. Proto soudu nezbylo, než rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s.ř.s.). V novém řízení bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
55. O náhradě nákladů řízení je rozhodováno podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Úspěšnému žalobci však žádné náklady řízení nevznikly, jak soud zjistil z obsahu spisu a současně z podání žalobce ze dne 12. 1. 2018, pročez mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. února 2019

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:

B. Z.